

האם יש מקום לבולים בימינו?

קורס חשיפה במסגרת תכנית "אמירים"

בית הספר: "בארי" נתניה

המורה: סימה ענף המנהלת: עמליה הולבינגר

מובילת מצוינות בית ספרית: דורית מרדכי מדריכת "אמירים": מירי ישי

רציונאל

הקורס עוסק בבחינת הצורך של הבולאות בימינו.

בשנת 1840 הונפק בבריטניה הבול הראשון, "הפני השחור", ועליו התנוסס דיוקנה של מלכת בריטניה. מאז ועד ימינו הונפקו בולים שונים ומגוונים. בעידן עם התפתחות הטכנולוגיה איבד הבול את מעמדו, ולמרות זאת ממשיך השירות הבולאי במדינות השונות להנפיק בולים, כחלק משירות הדואר הממשלתי וכחלק מביטויי הריבונות שלהן. העמדת סימן שאלה על הבולים, שהם ברורים-מאליהם, מחנכת את התלמידים לחשיבה מורכבת על המציאות המוכרת, ומעודדת חשיבה ביקורתית ויצירתית. בנוסף, מזמן הקורס למידה של נושא מתוך מגוון תחומי-דעת, שכן לבולאות יש נגיעה להיסטוריה, גיאוגרפיה, אומנות, ספורט ועוד.

תהליך

שלב א – חשיפה

התלמידים נחשפו למגוון גדול של בולים בתחומים שונים: מוסיקה, הסטוריה, מתמטיקה, ספרות ילדים, ענפי ספורט, משחקים, מורשת, ערכים. החשיפה עסקה בהיבטים עיצוביים (מבנה הבול ועיצובו – צורה, צבעים, תמונה), תאריך הנפקת הבול, שוויו וקהל היעד שלו.

שלב ב – שאלת החקר

התלמידים נשאלו - האם יש מקום לבולים בימינו?

כדי לענות על שאלה זו, נקבעו ראיונות, נערכה תצפית והועברו שאלונים:

ראיון עם אספן בולים: התלמידים התכוננו לפגישה עם האספן, ושאלו שאלות כלליות בנושא בולים (מי המציא את הבול הראשון? כיצד התפתח עיצוב הבולים? כיצד נקבע ערך של בול? מה משמעותם של הבולים בימינו?) וכן שאלות אישיות שנגעו לאספנות בולים ולאוספיו של הבולאי. בראיון חשף האספן בפני התלמידים את האוסף האישי שלו וערך להם סדנת של מיון והשוואת בולים.

תצפית בסניף דואר בנתניה: התלמידים צפו בשירותי הדואר הקיימים ובמשלוחי חבילות. מטרת התצפית - לבדוק את תדירות השימוש של תושבי נתניה בבולים בכלל ואת התפלגות השימוש בסוגי הבולים השונים. נצפתה פעילות ענפה של קבלת מכתבים ושליחת חבילות ודברי דואר נוספים שעליהם מודבק בול.

שאלון לצוות המורים ולהורים

התלמידים חיברו [שאלון](#) בנושא והעבירו למורים ולהורים. מטרת השאלון לבדוק את תדירות השימוש בבולים בימינו.

מסקנות ותובנות

- כיום הבול משמש בעיקר לאמצעי תשלום, לשליחת מכתבים וחבילות. בשנים האחרונות מכתבים עם בולים הופכים לפחות שכיחים עקב התפתחותו של הדואר האלקטרוני.
- הבול מגלם ערך ומקדם מסר בחברה כגון: מחזור, שלום, התנדבות, צדק וכן מנציח אירועים ואנשים חשובים.
- הבול משמש אמצעי הוראה ולמידה, שמעשיר את חווית הלמידה במוסדות החינוך כגון: נושא השואה, ירושלים, עצמאות, קליטת עליה, חגים ומועדים ועוד.

תוצר

בית ספר בארי מקדם את נושא "חינוך ליזמות סביבתית ולהעצמה אישית". התלמידים חקרו סדרות של בולים בנושא שמעניין אותם, תוך שימוש בכלים ובשאלות שנשאלו במסגרת הלמידה הכיתתית. לאחר מכן, עיצבו בול אישי, המגלם ערך, על פי בחירתם (בין הבולים שיצרו התלמידים - והדרת פני זק, "אהבת א", קידום המוזיקה בישראל, העצמה נשית, מצווה גדולה להיות בשמחה, קידום הוראת המתמטיקה, קידום הג'ודו בישראל, קידום הכדורגל בישראל, די לרוע!, יוזמים ויוצרים).

כל תלמיד הכין יחידת שיעור הקשורה לבולאות ולנושא שחקר, והעביר את היחידה בכיתה האם. כך נחשפו תלמידים נוספים לנושא הבולאות ולשירות הבולאי ומקומו בימינו לאור התפתחות הטכנולוגית.